

+1+1
Sisälllys:

1 KUTSUVENEPALVELUN ALUEET JA PALVELUT

1.1 Itä-Helsinki

1.2 Kruunuvuorenselkä

1.3 Muita mahdollisia kutsuvenepalvelun alueita

2 ESIMERKKI SOPIVASTA ALUKSESTA, CALLBOATS

3 KOKEMUKSIA VARTIOSAAREN YHTEYSLIIKENTEESTÄ

4 MEREN VIRKISTYSKÄYTTÖÄ KOSKEVIA SUUNNITELMIA JA OPPAITA

LIITE 1 KUTSUVENEPALVELUN ALUEET JA PALVELUT

1.1 Itä-Helsinki

Itä-Helsingin saaret	LAI TU RI*)	SÄH KÖ	PALVELUT wc, grilli, telttailu, muu	OMISTUS / HALLINTO
Malkasaari **)	on		keittokatos, vuokrattava sauna, wc, telttailu, jätehuolto; venesatama ja rantautumislaituri	Hki
Pohjoinen Villaluoto	on		grilli, wc, jätehuolto, telttailu	Hki
Itäinen Villaluoto	on		grilli, wc, telttailu	Hki
Läntinen Villaluoto	ei		ei	Hki
Kotiluoto	on		tilaussauna (Cardinal Marine Oy), uimalaituri, grilli, wc, kaivo, jätehuolto; ei telttailu	Hki, huvila vuokrattu Hgin navigaatioseuralle ja Itä-Helsingin pursiseuralle
Kalliosaari	ei		keittokatos, wc, telttailu, veneen kiinnitysrenkaat, vanhan laiturin kivipohja	Uudenmaan virkistysalueyhdistys ry
Pikku Leikosaari	on		wc, sauna, piknik-pöytä, tulentekopaikka, veneen kiinnitysrenkaat, pieni saunalaituri	Uudenmaan virkistysalueyhdistys ry
Villinki	on			huvilat yksit., liikk. jokam.oik.

Vartiosaari	on		wc, luontopolku, jätehuolto	Hki ja yksityiset
Satamasaari	on		yksityisiä mökkejä, muuten julkinen tila	Hki, HKR (rakennusvirasto)
Hattusaari (ulkosaari)	ei		wc, grillipaikka, (uusi kaavamerkintä VR/s)	Hki
Pihlajaluoto (ulkosaari)	ei ***)		avogrille, wc, telttailu, veneen kiinnitysrenkaita	Hki (osa vuokrattu Suomenlahden uistelijat ry:lle)
Iso Neitsytsaari (läntinen)	ei		keittokatos, veneen kiinnitysrenkaat	Hki (päärakennus pihapiireineen vuokrattu Hgin kgin ammattioppilaitosten venekerho ry:lle)
Eestiluoto Sipoossa	ei		keittokatos, wc, jätehuolto; telttailu Kutuhälletin luodolla, jossa avogrille	huolto Estluoto-Hembygdsförening rf.

*) uusien laitureiden suunnittelussa otetaan huomioon melojien tarve matalaan osaan, josta voi nousta kajakista ja vetää sen parkkiin

**) lihavoidut saaret mainittu kaupungin suunnitelmissa retkeilyyn kehitettävänä alueina

***) laituri vuokrattu Suomenlahden uistelijat ry:lle

Muut Itä-Helsingin saaret

(Strang, Jan. Saaristounelmia Helsingissä – Vartiosaaren ja Helsingin itäsaariston pienten saarten historia. Helsinki, Antiikki-Kirja, 2016.)

Vartiosaaren saaret: *Vasikkaluoto* (eli Konekari, Kristiansö, Partiosaari) kaupungin, vuokrattu Malmin seudun partiolaiset ry; *Tervaluoto*, yksityisasunto ja osan kaupunki vuokrannut Hgin kaupungin kiinteistöyhtiöiden työntekijät ry:lle; *Trissan* (eli Kiekko eli Soludden) kaupungin, vuokrattu mielenterveysseura Mielekäs Toiminta MieTo ry:lle; *Paloluoto* (eli Palosaari, Brändholmen, Brännholmen) yksit. huvilasaari.

Vuosaaren saaret: *Iso Villasaari*, yksit. huvilasaari; *Pieni Villasaari*, yksit. huvilasaari; *Kivisaari ja Karhusaari*, Hgin suomalaisen srk:n leirisaaria; *Satamasaaret*, kgin kansanpuisto (mökkikylä); *Pieni (itäinen) Neitsytsaari*, yksit.; *Iso Leikosaari*, Hgin ruotsinkieliset seurakunnat (leirisaari); *Voirasia*, yksit. huvilasaari; *Iso liluoto*, Hgin kaupungin henkilökunnan käytössä; *Itäinen liluoto*, yksit. huvilasaari; *Läntinen liluoto*, Aspö Oy:n henkilöstön virkistysaari; *Rahakirstu*, yksit.

saunasaari; *Haapasaari*, yksit. huvilasaari; *Santinen*, yksit. huvilasaari; *Nuottasaari*, kaupungin saari;

MYÖS Ahvensaari, sijaitsee matalikossa; *Huomenlahja*, paljas kallio tyynylaavaa; *Kuminapaasi*, pikkuluotojen rykelmä; *Tammaluoto* valtion; *Pikku Niinisaari*, sataman vieressä, eteläkärki ja vesialue ovat luonnonsuojelualuetta, kgin ja yksit; *Pitkärivi*, ulkosaari

Marjaniemen saaret: *Syvännesaari* (eli Syväsaari, Djupör, Eggbergs klippan), yksit. huvilasaari; *Harjakari* (eli Borstan, Örn) yksit. huvilasaari; *Iso, Pieni ja Keskinen Koivusaari*, yksit. huvilasaari; *Härkäsaari*, Hgin yliopisto, hallintoviraston lomasaari.

Laajasalon saaret: *Repossaari*, Keskinäinen vakuutusyhtiö Sampo kokoustilat;

Pitkäluoto (eli Pitkäsaari) ja *Varisluoto*, kgin pelastuslaitoksen henkilökunnan virkistysaari; *Poikaluodot*; yksit; *Katinpaasi*, urheiluseuran virkistysaari; *Koirasaari*, Kruunuvuorenrannan rakennusalue; *Hevossaari*, vakituisen asumisen pientaloalue; *Matosaari*, kgin puisto ja Hgin meripelastusyhdistys ry:n tukikohta; *Salmisaari*, asumaton kgin saari.

Santahaminan saaret: *Lehmäsaari*, sotilasalue; *Hernesaari*, *Hintholma*, *Neitsytsaari*, puolustushallinnon henkilökunnan mökkisaaria; *Louesaari*, Postin saari; *Koivusaari*, Metso Oy:n henkilöstön lomasaari.

Yhteydet mantereelta itäiseen saaristoon

Veneen kyytiin voisi hypätä esimerkiksi seuraavilta laituri- ja paikoilta, joihin on joukkoliikenne:

Itä-Helsingin saaristopysäkit mantereella	YHTEYS JULKISILLA VÄLINEILLÄ	LAITURI	SÄHKÖ	WC
Laajasalo, Reposalmi	Bussi 89	on	on	ei
Jollas, Puuskaniemi	Bussi 85, autopaikoitus	on		
Rastila	Metro, leirintäalue			uimarannalla
Puotila	Metro	on		
Vuosaari, Kallahti	Metro, bussi 560	on	on	
Roihuvuori, Strömsin venesatama	Bussi 83	vene kiinnitysmahdollisuus	on venelaitureissa	venekerho

Liite 1.2 Kruunuvuorenselkä

Kruunuvuorenselän saaret	LAITURI	SÄHKÖ	PALVELUT wc, grilli, telttailu, muu	OMISTUS / HALLINTO
Vasikkasaari	on		luonto- ja terveyspolku, wc	Hki
Vallisaari ja Kuninkaansaari	on	on	ravintola, kahvila reittiopastus, eväspaikkoja, näköalapaikka, biennaali, wc, Nolla- mökkimajoitus, uimaranta, vuokrattava sauna	Metsähallituksen luontopalvelut
Pukkisaari	ei	ei		Metsähallituksen luontopalvelut
Suomenlinna	on		museo, ravintola, kahvila, teatteri, uimaranta, wc	Suomenlinnan hoitokunta
Lonna	on		ravinotala, sauna, wc	Suomenlinnan hoitokunta
Korkeasaari ja Hylkysaari	on		eläintarha, ravintola, WC	Hki
Mustikkamaa (siltayhteys Kulosaaresta ja Kalasatamasta)	on		uimaranta, wc, tenniskenttä, kiipeilypuisto, hyötypuutarha, kahvila, ravintola	Hki
Pyysaari (siltayhteys Tullisaaresta)	on	on	ravintola, wc	Hki/Helsingin Työväen Pursiseura ry
Tullisaari ja Killingholma (Laajasalo)	on Tullisaarella		Tullisaarella puisto, kesä-wc, piknik-paikka	Hki
Tervasaari (siltayhteys Pohjoisrannasta)	on		kesäteatteri, ravintola	Hki
Valkosaari	on		ravintola	/Nyländska Jaktklubben
Luoto (Klippan)	on		ravintola	

Särkkä	on		ravintola, vuokrattava juhlatila	Suomenlinnan hoitokunta
Harakka	on		taiteilijatilat, luontopolku, luontokeskus	Hki
Uunisaari ja Liuskasaari	on		ršavintola, kahvila uimaranta, sauna, wc	Hki
Sirpalesaari	on	on	ravintola, vierasvenelaituri ja sen palvelut veneläjille	Suomalaisen Pursiseura

Veneen kyytiin voisi hypätä esimerkiksi seuraavilta laituripaikoilta, joihin on joukkoliikenne:

Yhteydet mantereelta Kruunuvuorenselän saaristoon

Kruunuvuorenselän saaristopysäkit mantereella	YHTEYS JULKISILLA VÄLINEILL	LAITURI	SÄHKÖ	WC
Jollas, Villa Salmela	Bussit 85, 802	on		kahvilassa
Jollas, Puuskaniemi	Bussi 85, autopaikoitus	on		
Kruunuvuorenranta öljysäiliö 468	Bussi 88	on		
Stansvikin kartanon laitur	Bussit 84, 88	on		ravintolassa
Kalasadama ****)	Metro, bussi 500, 510			
Sompasaari	Metro, bussi 510			
Hakaniemi	Metro, raitiovaunu 3, 6T, 9, bussit 71, 75, 78, 717A, 718, 724, 785K	on		kauppahallissa
Kauppatori	Metro, raitiovaunut 2, 4, 7	on		kauppahallissa
Tervasaari	Metro, raitiovaunut 3, 4, 6			
Pohjoisranta	Metro, bussit 71, 61T, raitiovaunu 3	on		
Katajanokka	Raitiovaunu 4	on		

Herttoniemenranta, Kartanon laituri	Bussit 84, 85, 86, 88, 89	on	ei	ei
Neitojenlahti	Bussi 81, autopaikoitus	kiinnitys rantavallii n tai vierasven epaikoitu kseen	on (johdetta vissa?)	ravintolassa
Annikanlaituri	Bussi 81	kiinnitys rantavallii n	vieressä venesata massa	ravintolassa

****) lihavoitu mainittu kaupungin suunnitelmissa portiksi merelle

Liite 1.3 Muita mahdollisia kutsuvenepalvelun alueita

Lisäksi esim. seuraavia keskittymiä:

Vanhankaupunginlahti ja Sörnäisten satama Kalasatamasta:

Kuusiluoto Kiinteistövirasto ja HKR

Lammassaari Kiinteistövirasto ja HKR

Kivinokka (uusi kaava valmisteilla)

Mustikkamaa

Korkeasaari

Katajanokka

Kauppatori

Valkosaari (NJK:n ravintola)

Luoto (ruots. Klippan; Ravintola Saaristo)

Lauttasaarenselkä ja Seurasaarenselkä Ruoholahdesta, Lauttasaaresta, Jätkäsaaresta,
Hernesaaresta, Kaivopuistosta:

Pihlajasaari

Lapinlahti

Seurasaari

Mustasaari (seurakunta)

Koivusaari

Meriteitse rannan pysähdyspaikoista toiseen (Lauttasaaresta Kaivopuistoon ja takaisin jne.)

LIITE 2 ESIMERKKI SOPIVASTA ALUKSESTA, CALLBOATS

(Tietolähde Mente Marine Oy, toimitusjohtaja Peter Ostberg)

Akkuteknologia on valmis ja mikään ei enää estä sen käyttöönotto. Hinta on jo painunut sille tasolle, että on edullisempi ajaa sähköveneellä kuin tavallisella. Sähkön hinta on noin $\frac{1}{4}$ vastaavasta polttoaineen kustannuksesta, ja akun kulutus on reilusti alle $\frac{3}{4}$ vastaavasta polttoaineen kustannuksesta. Akkujen kierrätys on jopa 95 % tänä päivänä. (Siis lyijyakut joita on käytetty jo 100 vuotta. Odotettavissa vastaava kierrätysaste uusien Liion akkujen osalta tulevaisuudessa.) Joten kaikilta osin kulku on ympäristöystävällistä.

- Akun kesto

Erikokoiset akut käytön mukaan. Minimikalustus sallii 10 h palvelua, jos matkavauhti 6 solmua, eli koko päivän käytännössä. Laskelmassa ajoa olisi 60 % ja laiturissa 40 % ajasta, mikä on tyypillistä lyhyellä reitillä.

- Latauksen kesto

Vene latautuu tavallisesta 16 A pistokkeesta yön yli. Jos pikalatausta tarvitaan, pitää olla 3-vaihe 32 A pistorasia.

- Veneen kuljetuskapasiteetti (sallittu henkilömäärä)

12 matkustajaa + kapteeni.

- Kulkunopeus

Enintään 10 solmua (hyvä ajonopeus 6 solmua).

- Tavarankuljetusmahdollisuus

Iso kansi sallii tavaraa tai pyöriä.

- Kulkukyky eri säissä (esim. tuuli- ja aallokko rajoitus)

Vene on katamaraani ja suunniteltu olemaan tosi vakaa aallokossa. Raja tulee tietysti aina jossain vaiheessa vastaan, mutta esimerkiksi kesällä 2020 ei ollut seisokkipäiviä sään takia.

- Tarvittavien kuljettajien määrä ja kuljettajilta vaadittu pätevyys

Yksi kuljettaja, jolla on oltava vuokravenekuljettajan pätevyys.

- Mahdollisuus kulkuun ilman kuljettajaa

Callboats pystyy autonomiseen ajoon, mutta kestänee ennen kuin se on sallittua. Arvaan että vielä menee 2 - 3 vuotta ja ensimmäisenä alkaa joku lyhyt suojattu reitti. Kestää varmaan kauan ennen kuin pidempiä reittejä saaristossa olisi mahdollista ajaa autonomisesti.

LIITE 3 KOKEMUKSIA VARTIOSAAREN YHTEYSLIIKENTEESTÄ, kesä 2020
(Tietolähteet Forum Virium Helsinki, projektipäällikkö Raimo Tengvall ja projektisuunnittelija Matias Oikari sekä Laajasalo-seura Vesa Rutanen)

Liikennöinti

- Yhdensuuntaisia matkoja oli Callboatsilta saatujen tietojen mukaan vähän yli 14 000 kpl eli 7 200 edestakaista.
- Matkustajia oli 8 606 kpl.
- Säistä johtuvia seisokkeja ei ollut yhtään.
- Käyttöpiikit olivat viikonloppu ja arki-ilta klo 18 jälkeen töiden päätyttyä.
- App-sovelluksella maksettuja kyytejä oli 15 %, loput matkat maksettiin pankkikortilla.
- Vene kutsuttiin pääasiassa appilla, mutta osa vilkutteli laiturilta, josta oli näköyhteys kippariin.
- Liikennöitsijä Matson Oy.

Infrastrukturi

- Laituri määräytyy kantokyvyn mukaan eli kuinka monta ihmistä se kannattelee yhtaikaa ja veneen mukaan. Silloin olennaista on laiturin korkeus, jotta kulku veneeseen ja laiturille sujuu turvallisesti.
- Laitureiden omistussuhteet ja käyttöoikeudet kutsuvenepalveluun pitää selvittää kaupungin virkamiesten kanssa, koska aina laiturin omistajuus ei ole selvillä.
- Latauspiste tarvitaan aluksen yösäilytyspaikassa, päivällä käytössä olevassa satamassa se on hyvä olla varmuuden vuoksi. Johdon vetämisessä veneeseen turvallisuus tärkeää. Reposalmeen vedettiin sähköjohto, joka poistettiin käytöstä kesän 2020 liikenteen päätyttyä. Liitännän hinta oli 4 000 euroa. Johdon ympärille tarvittiin suojaus. Reposalmessa akkua ladattiin vain kerran, pääsääntöisesti riitti akkujen lataaminen yön aikana, kun vene ei liikennöinyt.
- Toiminta-alue ei voi olla suuri. Jotta asiakas odottaisi kutsuvenettä enintään 15 min, veneen asiakkaan luokse kulkema matka voi olla noin 3 km (2,78 km), koska veneen ajonopeus on 6 kn (11,11 km/h). Kutsuvene sopii alueelle, jossa saarikohteet ovat lähekkäin ja jossa asiakkaat saattavat haluta kulkea saaresta toiseen.

LIITE 4 MEREN VIRKISTYSKÄYTTÖÄ KOSKEVIA SUUNNITELMIA JA OPPAITA

Helsingin merellinen strategia 2030

Helsingin yleiskaava, Meri-Helsinki yleiskaavassa rannikko, saaristo, meri ja satamatoiminnot

Itä-Helsingin rantareitin uusien palvelujen kartoitus

Itäisen saariston asemakaava (nro 12300)

[Palvelukartta.hel.fi/saaristo](https://palvelukartta.hel.fi/saaristo) -verkkopalvelu

Saaristo-opas